

Hämeen ELY-keskuksen rahoituskatsaus 2017

ELY-keskuksen rahoitus Hämeen maakuntiin vuonna 2017 lähes 71 miljoonaa euroa

Hämeen ELY-keskuksen toimialueen maakuntien työllisyyden, yritystoiminnan, maaseudun ja ympäristön kehittämistä rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä lähes 71 miljoonalla eurolla. Rahoituksella edistettiin yritysten kasvua, parannettiin työllisyyttä ja edistettiin ympäristön tilan paranemista. Työllisyysmäärärahoja oli käytössä edellisvuotta enemmän.

RAHOITUSPÄÄTÖKSET €	2016	2017	Muutos €
RAHOITUS TYÖLLISYYDEN EDISTÄMISEEN	41 794 000	46 667 000	4 873 000
YRITYSRAHOITUS	4 013 306	2 196 984	-1 816 322
HANKERAHOITUS ESR	2 256 122	4 310 107	2 053 985
MAATILOJEN KEHITTÄMINEN	14 270 268	9 002 173	-5 268 095
MAASEUDUN KEHITTÄMINEN	14 959 329	7 415 973	-7 543 356
YMPÄRISTÖ	1 676 566	1 355 550	-321 016
YHTEENSÄ	78 969 591	70 947 787	-8 021 804

TAULUKKO. Hämeen ELY-keskuksen rahoitus Hämeen maakuntiin vuonna 2017

Työllisyysmäärärahoilla edistettiin työllisyyttä

Hämeen ELY-keskuksen alueen maakunnissa oli vuonna 2017 käytettävissä työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistäviin palveluihin sekä yritystukiin yhteensä 48,9 miljoonaa euroa.

Työllisyyden hoitoon, yrittäjyyden edistämiseen ja osaamiseen osoitettuja määrärahoja oli käytettävissä 46,7 miljoonaa euroa. Suurimmat erät olivat palkkatuki yksityiselle sektorille (18,7 miljoonaa euroa) ja työvoimakoulutuksen hankinta (lähes 13,7 miljoonaa euroa). Tukityöllistämiseen kohdistettiin neljä miljoonaa enemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Myös työvoimakoulutuksen osuutta pystyttiin jopa hieman kasvattamaan edellisen vuoden tasosta. Keskimäärin kuukauden lopussa työvoimakoulutuksessa oli vuoden 2017 aikana 1 008 henkilöä. Heistä runsaat 500 oli kotoutumiskoulutuksessa olevia. Ammatillisen työvoimakoulutuksen hankinnoissa painotettiin palvelutyön, terveydenhuolto- ja sosiaalialan sekä eri teollisuusalojen työtehtäviin tähtäävää koulutusta.

Kolmannen sektorin toimijoiden toteuttamia työllisyyspoliittisia hankkeita rahoitettiin vuonna 2017 yhteensä 14 kappaletta. Rahaa niille myönnettiin noin 1,6 miljoonaa euroa. Hankkeet tarjosivat

työllistymistä edistäviä palveluja kuukausittain noin 650 hämäläiselle työttömälle, erityisesti nuorten ja pitkään työttömänä olleiden tilanteen parantamiseksi. Tähän suunnattua rahaa oli kuitenkin käytettävissä puoli miljoonaa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Hämeessä toimii kaksi ostopalvelupilottia, joissa työhallinnon ulkopuoliset toimijat auttavat työttömiä työpaikan etsinnässä tai ohjaavat heitä koulutuksiin. Toisen pilotin kohderyhmänä ovat yli 50-vuotiaat tuotannollis-taloudellisesta syistä irtisanotut. Toiseen kesäkuussa 2017 käynnistyneeseen Yksityiset työllistymispalvelut -pilottiin ohjataan noin 500 työvoimakoulutuksen jälkeen työttömäksi jäänyttä tai muuten erityistä tukea tarvitsevaa hämäläistä työtöntä.

Työvoimapolitiittisissa palveluissa aloitti vuonna 2017 kaikkiaan runsaat 22 800 henkilöä. Näitä palveluita ovat esimerkiksi palkkatuki, työvoimakoulutus, työkokeilu ja omaehtoinen opiskelu. Palveluiden piirissä oli kuukauden lopussa keskimäärin noin 8 400 henkilöä. Palveluista merkittävimpiä olivat omaehtoiset opinnot työttömyystuella, kuntouttava työtoiminta, työllistäminen/työharjoittelu (sisältää kaikki työllistämislajit ml. palkkatuen, starttirahan, työharjoittelun, työelämävalmennuksen, valtiolle työllistettynä ja osa-aikaisällä aloittaneet) ja työvoimakoulutus.

Starttirahalla yrityksen perusti alkuvuoden aikana kaikkiaan 334 henkilöä.

Hämeen ELY-keskusalueen kunnissa oli vuonna 2017 kuukaudessa keskimäärin 21 600 työtöntä työnhakijaa. Tämä on 2 300 vähemmän (-10 %) kuin vuotta aiemmin. Työttömyyksistä päättyi ennen kolmen kuukauden työttömyyttä vuonna 2017 kuukaudessa keskimäärin 55 prosenttia. Avoimien työpaikkojen määrä kasvoi edellisvuodesta. Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin TE-toimistoon yli 34 000. Työpaikkoja täytettiin kuukaudessa keskimäärin lähes 1 300. Täytyneistä työpaikoista 75 prosenttia täytettiin TE-toimiston hakijalla.

Yritysrahoituksella tukea pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistämiseen

Vuoden 2017 yritysrahoituksesta on tiedotettu jo aikaisemmin Hämeen ELY-keskuksen tiedotteissa [Hämeeseen lähes 4,5 miljoonaa yritys- ja ESR-hankerahoitusta](#) (10.7.2017), [Hämeeseen yli 1,4 miljoonaa yritys- ja ESR-hankerahoitusta](#) (9.10.2017) ja [Hämeeseen yli puoli miljoonaa yritys- ja ESR-hankerahoitusta](#) (11.1.2018). Tiedot julkaistaan uudelleen osana koko Hämeen ELY-keskuksen vuoden 2017 rahoituskatsausta.

Yritysten kehittämishankkeisiin myönnettiin Hämeessä vuonna 2017 yhteensä yli 1,71 miljoonaa euroa, josta 72 % kohdistui Päijät-Hämeeseen. Avustusta saaneita yrityksiä on yhteensä 52, joista 37 sijaitsee Päijät-Hämeessä. Rahoituksesta suuri osa kohdistui pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistämiseen.

Esimerkkeinä rahoituksesta Päijät-Hämeessä CCustom Oy:lle Orimattilaan myönnettiin rahoitusta kierrätysmateriaaleista valmistettujen design ympäristökalusteiden suunnitteluun ja toteutukseen. Yrityksen tavoitteena on toteuttaa uniikki ja ympäristöystävällinen ympäristökalustetuoteperhe. Lahtelaisen Book Salon Oy:n Hyvinvointia mobiilisti -hanke pyrkii kehittämään mobiililähtöisen ratkaisun kampaamoiden ja kauneushoitoloiden kysynnän ja liiketoiminnan parantamiseen. Hartolalainen Vuohelan Herkkä Oy sai rahoitusta tavoitteeseensa muuttaa Hartolasta Lahteen uuteen tehtaaseen. Tavoitteena on luoda myös mahdollisuus vientitoiminnan käynnistämiseen. Imex Wood Oy Uusikylästä sai rahoitusta Uusi purilaiden keräyslinjasto -hankkeeseen. Linjasto asennetaan UPM:n tehtaalle keräämään raaka-ainetta yrityksen omaa tuotantoa varten.

Kanta-Hämeessä Dollydust Oy pilotoi hankkeessaan digitaalista vauvakirjaa ja pyrkii käynnistämään liiketoimintaansa pilottivaiheen kautta Hämeenlinnassa. TH Innovations Oy Hämeenlinnassa sai rahoitusta Älykäs golf-kenttä -hankkeeseen, jossa kehitetään prototyyppiä golf-kentillä tapahtuvien muutoksien mittaamiseen. Forssalainen Wallaton Oy sai rahoitusta liiketoiminnan prosessien kehittämiseen.

Yritystukien lisäksi Hämeessä rahoitettiin yritysten toimintaympäristön kehittämishankkeita yhteensä 163 602 eurolla, joka kohdistui kokonaisuudessaan Kanta-Hämeeseen. Hämeen ammattikorkeakoulu sai rahoitusta kolmeen hankkeeseen, joissa mm. edistetään metallialan yritysten kilpailukykyä ja kehitetään kiertotaloutta Hämeen alueella.

Hämeen seudulla yritysten konsultointi- ja koulutuspalveluihin myönnettiin rahoitusta 323 542 euroa. Rahoituksella tarjottiin yrityksille analyysi- ja konsultointipalveluita.

Kaikki yritystuet ja rahoitetut ESR-hankkeet löytyvät maakunnittain www.rakennerahastot.fi-sivuston Etelä-Suomen osiosta Toimintaa ja tuloksia - [Rahoitetut hankkeet](#).

Euroopan sosiaalirahastosta rahoitusta työllisyyden ja koulutuksen laadun edistämiseen

Vuoden 2017 ESR-hankerahoituksesta on tiedotettu jo aikaisemmin Hämeen ELY-keskuksen tiedotteissa [Hämeeseen lähes 4,5 miljoonaa yritys- ja ESR-hankerahoitusta](#) (10.7.2017), [Hämeeseen yli 1,4 miljoonaa yritys- ja ESR-hankerahoitusta](#) (9.10.2017) ja [Hämeeseen yli puoli miljoonaa yritys- ja ESR-hankerahoitusta](#) (11.1.2018). Tiedot julkaistaan uudelleen osana koko Hämeen ELY-keskuksen vuoden 2017 rahoituskatsausta.

Kanta- ja Päijät-Hämeeseen myönnettiin vuonna 2017 yhteensä 4,3 miljoonaa euroa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hankerahoitusta. Rahoitettuja ESR-hankkeita oli yhteensä 22 ja ne painoutuivat työllisyyden edistämiseen ja koulutuksen laadun parantamiseen.

Esimerkkeinä rahoitetuista hankkeista Työkykyisenä työelämään -hanke pyrkii vaikuttamaan lahtelaisten työttömien elämänhallinnan, hyvinvoinnin, työkyvyn ja työnsaantimahdollisuuksien parantamiseen. Tavoitteena on edistää pitkäaikaistyöttömien sijoittumista työkykyisinä työmarkkinoille. Hämeenlinnassa Minua liikuttaa -hanke edistää kokonaisvaltaisella palvelukokonaisuudella työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakykyä. Hämeen ja Lahden ammattikorkeakoulut saivat yhdessä Suomen sahateollisuusmiesten yhdistysten kanssa rahoitusta osaamisen kehittämiseen koulutusyhteistyöllä. Sahaajakisälli -hankkeen tavoitteena on biotalouden ja sen osana puun käytön sekä sahateollisuuden edistäminen. Lahden ammattikorkeakoululle myönnettiin rahoitusta myös kiertotalouden koulutuksen edistämiseen Päijät-Hämeessä. Lahden kaupungin Vauhdittamo -hankkeen tavoitteena on nopeuttaa työttömien työnsaantia tai siirtymistä koulutukseen. Vauhdittamo tarjoaa ohjausta, neuvontaa, valmennuksia sekä ammattitaito- ja osaamiskartoituksia. Palvelut ovat tarjolla kaikille aktiivisesti työtä tai koulutuspaikkaa etsiville työttömille työnhakijoille. Lahden ammattikorkeakoulun ja Koulutuskeskus Salpauksen ESR hankkeessa Ossi2 - osaajat töihin edistetään maahanmuuttajataustaisten työllistymistä Päijät-Hämeen alueella. Hankkeessa kehitetään mm. oppilaitoksissa tapahtuvaa työhönvalmennusta sekä tuetaan ammatillisen kielitaidon kehittymistä jo kotoutumisvaiheessa. Myös yrityksiä tuetaan tarvittaessa maahanmuuttajien rekrytoinnissa. ESR-rahoitusta saivat lisäksi mm. Hartolan kunta Pienten kuntien työkkäri -hankkeeseen, Lahden Työn Paikka Oy Huipputekijä -hankkeeseen sekä Forssan kaupunki Osaavasti yrityksiin -hankkeeseen. Hankkeissa pyritään mm. vastaamaan yritysten rekrytointiongelmien sekä ohjaamaan työnhakijoita oikeaan suuntaan osaamisen tunnistamisen ja kehittämisen kautta.

Kaikki Etelä-Suomen alueella rahoitetut ESR-hankkeet ja yritystuet löytyvät maakunnittain www.rakennerahastot.fi-sivuston Etelä-Suomen osiosta Toimintaa ja tuloksia - [Rahoitetut hankkeet](#).

Kotieläintilojen investointihalukkuus heikentynyt vuodesta 2016

Maatalouden heikentynyt taloudellinen tilanne ja viime vuoden heikko kasvukausi ovat vaikuttaneet vuonna 2017 maatalouden investointihalukkuuteen Hämeen ELY-keskuksen alueella.

Erityisesti isoihin lypsykarja- ja kotieläininvestointeihin on myönnetty vähemmän tukea kuin edellisenä vuonna. Kun edellä mainittujen investointien keskimääräinen tuki yhtä hanketta kohti on huomattavasti keskimääräistä suurempi, investointien väheneminen vaikuttaa merkittävästi myönnettyjen avustusten ja lainojen euromääriin.

Perinteisesti tukea on myönnetty Hämeen ELY-keskuksen alueella kappalemääräisesti eniten kuivaamoiden ja erilaisten varastorakennusten rakentamiseen sekä salaojittamiseen. Näiden tukien kysynnässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta vuoden 2017 aikana, mutta sateisen kesän johdosta loppuvuodesta on havaittavissa kysynnän lisääntymistä salaojitusinvestoinneissa. Lisääntyvää kiinnostusta on ollut myös aurinkoenergian tuottamiseen liittyviin investointeihin sekä puutarhatiloilla kasvutunneleihin.

Maaseutuohjelman yritystuet näkyvät ja niillä on vaikuttavuutta

Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta myönnettiin vuonna 2017 yritysrahoitusta yhteensä 3,19 miljoonaa euroa. Rahoituksen kysyntä jatkui edelleen hyvällä tasolla alueen rahoituskehyksiin suhteutettuna toisella vuosipuoliskolla.

Toisella vuosipuoliskolla puolet ELY-keskuksen myöntämästä rahoituksesta kohdistui elintarvikeyrityksille. Suurin yksittäinen investointituki, 237 568 euroa, myönnettiin Vanion teurastamo Oy:n laajennusinvestointiin. Toinen merkittävä rahoituksen tuen saaja oli Polar Spring Oy:n tuotannon laajennus ja kehittämisinvestointeihin myönnetty 116 964 euron tuki. Toinen puoli rahoituksesta kohdistui pääasiassa metalliyritysten investointien rahoittamiseen. Suurin yksittäinen tuki, 151 548 euroa, kohdistui Suomen Putkilaser Oy:n hiili- ja ruostumattoman teräksen lisäksi kupari- ja messinkiputkien työstöön tarkoitettun kuituputkilaser-yksikön hankintaan.

Maaseutuohjelmasta rahoitettiin vähän uusia kehittämishankkeita

Maaseutuohjelman uusia kehittämishankkeita rahoitettiin suhteellisen vähän. Keskeisenä syynä tähän on, että vuoden aikana Hämeen maaseutusuunnitelman painopisteissä on ollut paljon hankkeita käynnissä. Lisäksi uusia rahoituskelpoisia avauksia hanketoimintaan esitettiin vuoden aikana melko vähän. ELY-keskus painotti hankehauissaan yritysryhmähankkeita, mutta niitä haettiin odotettua vähemmän. Vain kaksi yritysryhmää rahoitettiin sekä yksi, joka on Uudenmaan kanssa yhteinen yritysryhmä. Maaseudun tietoliikenneyhteyksien parantamiseen rahoitettiin kolme valokuituverkon rakentamishanketta Padasjoelle, Hollolaan ja Hausjärvelle. Uutena avauksena rahoitettiin Salpausselkä Geopark –hanke, jossa geomatkailusta kehitetään vetovoimaa matkailuun. Yritysrahoituksen osuus kasvoi jonkin verran. Hämeessä toimivien viiden Leader -ryhmien rahoitusta haettiin ja myönnettiin odotusten mukaisesti.

Ympäristön tilan paranemista edistettiin rahoituksella

Ympäristöhankkeisiin käytettiin vuoden aikana noin 325 000 euroa. Ympäristörahoituksella avustettiin mm. Kanta- ja Päijät-Hämeen vesistö- ja valuma-aluekunnostusten suunnittelua ja toteutumista yhteensä 140 000 eurolla, haja-asutuksen jätevesien käsittelyn neuvontaa yhteensä 110 000 eurolla, vesihuollon edistämistä yhteensä 60 000 eurolla ja pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laadintaa yhteensä 15 000 eurolla.

METSO-ohjelman rahoitukseen käytettiin Hämeen ELY:ssä alkuvuoden aikana yhteensä hieman alle miljoona euroa. 80 prosenttia rahasta (noin 847 000 euroa) käytettiin Kanta-Hämeessä. Raha käytettiin luonnonsuojelutarkoituksiin tehtyjen kauppahintojen maksuun ja yksityisten luonnonsuojelualueiden perustamisesta maksettuihin rauhoituskorvauksiin. Vuonna 2017 rahalla saatiin suojelun piiriin uusia alueita Kanta-Hämeessä 154 hehtaaria ja Päijät-Hämeessä 37 hehtaarina. Vuonna 2016 vastaava luku oli Kanta-Hämeessä 79 hehtaaria ja Päijät-Hämeessä 142 hehtaaria.

Rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) mukaan harkinnanvaraista avustusta rakennusperinnön hoitoon voivat ELY-keskuksesta hakea yksityiset omistajat ja rakennusperinnön hoitoa edistävät yhteisöt. Hämeen ELY-keskus suuntasi vuoden 2017 avustusta ensisijaisesti yksityisille omistajille. Avustettavat kohteet ELY-keskus valitsi yhteistyössä museoviranomaisten kanssa. Rakennusperinnön hoitoavustuksia myönnettiin vuoden 2017 aikana 31 000 euroa. Määrärahojen vähäisyyden vuoksi avustukset keskitettiin muutamaankin kohteeseen, jotta tuen vaikuttavuus säilyisi. Kanta-Hämeessä avustuksia jaettiin neljälle hakijalle, yhteensä 17 000 euroa ja Päijät-Hämeessä kolmelle hakijalle, yhteensä 14 000 euroa. Avustussummat vaihtelivat 3 000 eurosta 5 000 euroon.

Lisätietoja:

Hämeen ELY-keskus:

Ylijohtaja Tommi Muilu, Hämeen ELY-keskus, puh. 0295 025 206

Johtaja, Elinkeino, työvoima ja osaaminen, Jarmo Paukku, puh. 0295 025 083

Yritysrahoitus ja hankerahoitus ESR: Yksikön päällikkö Sinikka Kauranen, 0295 025 151

Maatilojen kehittäminen: Yksikön päällikkö Kari Kivikko, puh. 0295 025 060

Maaseudun kehittäminen: Kehittämispäällikkö Timo Kukkonen, puh. 0295 025 065

Maaseudun kehittäminen, yritysrahoitus: Rahoitusasiantuntija Kari Palvalla puh. 0295 025 082

Ympäristö: Johtava vesitalousasiantuntija Timo Virola, puh. 0295 025 245

Tiedotus: Erikoissuunnittelija Sanna Paakkunainen, Hämeen ELY-keskus, puh. 0295 025 159

www.ely-keskus.fi/hame -> alueen tila ja näkymät -> talous- ja elinkeinoelämä -> rahoituskatsaukset -> rahoituskatsaus 2017 taulukot

NÄKYMIÄ | MAALISUU | 2018

HÄMEEN ELY-KESKUKSEN RAHOITUSKATSAUS

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

6.3.2018 |